Úvodní poznámka

Německo si stanovilo ambiciózní cíle pro snížení emisí skleníkových plynů v Německu a v Evropě. Omezování změny klimatu je pro federální vládu jedním z hlavních zájmů. Stanovili jsme si cíl být v Německu do roku 2045 klimaticky neutrální a chceme navrhnout spolehlivou a nákladově efektivní cestu. Jadernou energetiku definitivně ukončíme již v roce 2022; spolková vláda pracuje na evropské a mezinárodní úrovni na tom, aby jaderná energetika zaplatila náklady, které sama způsobuje. V ideálním případě do roku 2030 postupně ukončíme výrobu energie z uhlí. Abychom dosáhli svého cíle, chceme do roku 2030 zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie na 80 %. EU rovněž stanovila ambiciózní cíle pro snížení emisí skleníkových plynů, rozšíření obnovitelných zdrojů energie a zvýšení energetické účinnosti, které jsou v současné době aktualizovány v balíčku "Fit for 55".

Pro přechod na klimaticky neutrální, udržitelnou a čistou ekonomiku má zásadní význam co nejefektivnější směřování soukromého kapitálu do ekonomických aktivit, které jsou v souladu s ambiciózními cíli udržitelnosti. Německá vláda proto zásadně podporuje úsilí Evropské unie o udržitelné finanční hospodářství. Vytvoření ambiciózní a prakticky využitelné taxonomie jako součásti "Akčního plánu pro financování udržitelného růstu" z roku 2018 je důležitým nástrojem transparentnosti pro aktéry finančního trhu, který jim umožní vytvářet investiční příležitosti do udržitelných ekonomických činností a identifikovat investice.

Naším cílem je také podpořit transformaci směrem k vyšší energetické účinnosti a k vyšší výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Jakákoli přechodná technologie musí být v souladu s těmito cíli a zejména nesmí bránit rozšíření obnovitelných zdrojů energie nebo jejich přístupu na trh. Dále je třeba zajistit, aby přechodné technologie byly v souladu s cíli udržitelnosti, aby se předešlo špatným investicím. Nízká intenzita emisí CO2 nestačí pro klasifikaci jako udržitelná.

Podle názoru federální vlády není jaderná energie udržitelná. Proto odmítáme jeho zařazení do aktu v přenesené pravomoci podle nařízení o taxonomii. Závažné havárie s rozsáhlým, přeshraničním a dlouhodobým ohrožením lidí a životního prostředí nelze vyloučit (tzv. zbytkové riziko). Jaderná energie je drahá a otázka konečného skladování není vyřešena.

Obnovitelné zdroje energie také potřebují flexibilní elektrárny, které lze rychle zvyšovat nebo snižovat výkon, což jaderná energie nedokáže.

Čím déle jsou jaderné elektrárny v provozu, tím větší je problém jaderného odpadu. Výstavba nových jaderných elektráren zároveň nepředstavuje krátkodobou možnost, jak se zbavit uhlí jakožto zdroje energie s obzvláště vysokými emisemi CO2, protože příslušné povolovací a stavební procesy obvykle trvají desítky let. Nové koncepce reaktorů, jako jsou malé modulární reaktory (SMR), také nejsou plně vyvinuty, jsou s nimi spojeny podobné problémy, a proto je nelze označit za udržitelné. Z pohledu německé vlády to rovněž vyvolává právní obavy ohledně aktu v přenesené pravomoci, neboť je sporné, zda je zahrnutí jaderné energie v souladu s požadavky nařízení o taxonomii.

Pokud by se reálně zohlednily náklady na rizika (bez odpovědnosti státu), neinvestovaly by se do jaderné energetiky žádné soukromé peníze. Spotřebitelé v Německu a v mnoha dalších evropských zemích by také odmítli zahrnutí jaderné energie do definice udržitelnosti, protože je to v rozporu s převládajícím chápáním udržitelnosti.

Spolková vláda dále poukazuje na nesoulad, když akt v přenesené pravomoci správně definuje přísné požadavky na zemní plyn jako na přechodnou technologii a požaduje například technický pokrok, zatímco u jaderné energie postačuje současný stav techniky a platný právní stav. Neexistují ani žádné požadavky na ochranu před teroristickými útoky nebo na konkrétní konečné datum pro rozhodnutí o konečném úložišti s ověřitelnými mezikroky. Německé vládě navíc není zřejmé, jak může jaderná elektrárna postavená po roce 2035 přispět k dosažení klimatických cílů EU pro rok 2050, a to vzhledem k obvyklým lhůtám pro výstavbu a vydání povolení.

Vzhledem k ambiciózním cílům v oblasti klimatu je důležité pokračovat v postupném ukončování využívání všech fosilních paliv. Z tohoto důvodu se německá vláda domnívá, že využívání zemního plynu není dlouhodobě udržitelné. Pro německou vládu však fosilní plyn jako palivo v supermoderních a účinných plynových elektrárnách představuje most pro omezené přechodné období - do přechodu na energetiku založenou na obnovitelných zdrojích energie -, který umožní rychlé ukončení využívání uhlí, a tím krátkodobě dosáhnout úspor CO2 a doprovodit náběh obnovitelných zdrojů energie.

Pro zařazení mezi přechodové technologie je rozhodující, že plynové elektrárny podporují rychlý přechod na obnovitelné zdroje energie a snižování emisí v celém energetickém odvětví, doplňují a nevytlačují obnovitelné zdroje energie a včas převádějí svůj provoz na vodík. Pro plynové elektrárny byla jasně nastíněna inovační cesta k výrobě energie z obnovitelných a udržitelných zdrojů energie, jako je zejména zelený vodík. Aby bylo možné dosáhnout rychlého pokroku, je třeba již dnes zahájit nezbytné investice do modernizace energetického systému.

To je v souladu s cíli v oblasti klimatu. Plynové elektrárny, které jsou připraveny na provoz na vodík, a mohou tak fungovat výhradně na obnovitelný vodík, nabízejí možnost krátkodobého přechodu na udržitelnou výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

Pro evropské cíle snižování emisí je proto zásadní, aby i při zachování bezpečnosti dodávek byl rozvoj zásobování plynem založeného na obnovitelných surovinách umožněn moderními a účinnými plynovými elektrárnami za přísných, ale reálně dosažitelných kritérií.

K dosažení tohoto cíle je nutné zlepšit technická kritéria stanovená v návrhu, která podrobně představujeme níže.

1. Roční emisní rozpočty by měly být definovány také pro teplárny a teplárny a dálkové vytápění. Komise se žádá, aby stanovila realistické hodnoty.

2. Mezikroky potřebné pro přechod na jiné palivo s mírou přimíchávání dekarbonizovaných plynů ve výši 30 % do roku 2026 a 55 % do roku 2030 nelze reálně dosáhnout. Ve fázi náběhu trhu s omezenou dostupností mohou mezistupně bránit přechodu na obnovitelný vodík v jiných odvětvích (zejména v průmyslu). Proto by měly být mezistupně vynechány a přechod na jiné palivo by měl být flexibilně umožněn od roku 2036. V každém případě se domníváme, že požadavky na změnu paliva by měly být chápány jako orientační hodnoty, které je třeba posuzovat s ohledem na skutečně dostupné množství příslušných paliv. To by mělo být jasně uvedeno v textu, aby se zajistilo, že odpovědnost za tento požadavek, který provozovatel elektrárny nemůže ovlivnit, je vyloučena.

3. Požadavky podle zásady "nepůsobit významnou újmu" (DNSH) musí být v souladu s požadavky na klasifikaci jako přechodné technologie a musí se řídit systematickým postupem podle čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 1266/2007.

Zahrnout přísné emisní limity a rozpočty. Nesmí být přísnější než kritéria pro významný příspěvek. Proto by měly být přidány alespoň roční rozpočty na významný příspěvek. Kromě toho by zde měl být definován také časový okamžik pro 100% přechod na jiné palivo. Pro podrobnější návrh požadavků je třeba také poznamenat, že zásada DNSH přesahuje rámec taxonomie a je uvedena v různých dalších právních aktech EU, jako jsou zejména pokyny pro podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky, a proto musí být také v souladu s výslednými požadavky na energetický systém.

4. Stejně tak pravidla, která se vztahují na náhradu elektráren, musí být navržena tak, aby nebránila transformaci energetického systému. Za tímto účelem by měly být dostatečně flexibilní. Mělo by být také vyjasněno, že nahrazení a 15% navýšení kapacity se týká vyřazené kapacity v členském státě, nikoli jednotlivých elektráren a lokalit. Nahrazení stávajících elektráren by mělo být možné také několika novými elektrárnami a na několika místech.

Rovněž by mělo být možné nahradit staré plynové elektrárny moderními elektrárnami připravenými na spalování vodíku. Závazek snížit emise skleníkových plynů o 55 % je nereálný. Komise by proto měla stanovit realistické hodnoty pro nahrazení starých plynových elektráren novými.

5. Důležitým nástrojem pro přechod na klimaticky neutrální a udržitelné vytápění je budování a rozšiřování sítí dálkového vytápění, např. za účelem nahrazení vytápění olejem a plynem v jednotlivých domácnostech. Proto by mělo být pravidlo o náhradě pro dálkové vytápění zrušeno nebo by mělo být alespoň stanoveno odpovídající zvýšení kapacity, protože srovnání se stávajícími zařízeními není přiměřené.

Vedle povinnosti podniků zveřejňovat informace je nezbytné rychle zavést plnou transparentnost pro investory do finančních produktů, která by musela být zakotvena v příslušných předpisech platných pro udržitelné investice, aby soukromé subjekty na finančním trhu mohly činit informovaná rozhodnutí o rozsahu a předmětu svých investic.

Vzhledem k zásadnímu a politickému významu řešených otázek je spolková vláda přesvědčena, že by byl vhodný řádný legislativní postup a veřejná konzultace, neboť by se tak zajistily dostatečné možnosti pro členské státy a Evropský parlament, aby mohly uplatnit svůj vliv.

Technická příloha

Jaderná energie

Zbytkové riziko

Jaderná energetika je vysoce riziková technologie, u níž se nelze vyhnout zbytkovému riziku závažných havárií se značnými, i přeshraničními, radiologickými následky; nelze vyloučit ani teroristické útoky. Tyto důsledky mohou mít bezprostřední, rozsáhlé ohrožení života a zdraví v Evropě, stejně jako dalekosáhlé ekonomické a psychosociální dopady. Regulační rámec uvedený v návrhu aktu v přenesené pravomoci má v co největší míře zabránit závažným haváriím nebo alespoň omezit jejich dopady, ale nikdy je nemůže vyloučit. Černobyl a Fukušima jasně ukázaly nevyhnutelnost velkých havárií. Vzhledem k rizikovému potenciálu tohoto typu výroby elektřiny je proto nezbytné komplexní posouzení možných účinků.

Prodloužení lhůty

Návrh aktu v přenesené pravomoci zahrnuje také pokračování provozu stávajících jaderných elektráren a prodloužení jejich životnosti. Většina jaderných elektráren, které jsou v současné době v EU v provozu, je starší než 30 let; původně byly tyto elektrárny projektovány na 30-40 let provozu. Zvýšení bezpečnosti je však vždy možné jen v omezené míře, mimo jiné kvůli stavebním podmínkám. Stárnutí a křehnutí materiálů s dobou provozu přesahující návrhovou životnost rovněž vyvolává stále více otázek.

Meziskladování a konečné skladování

Ani v případě dočasného skladování radioaktivního odpadu nelze vyloučit narušení a havárie, jakož i jiné zásahy třetích stran (např. teroristické útoky) ve smyslu zbytkového rizika. Stejně jako v případě jaderných elektráren se návrh touto otázkou nezabývá.

Pokud jde o problém konečného úložiště, je třeba říci, že radioaktivní odpad z využívání jaderné energie, který je třeba uložit, je nevyhnutelný, ale že dosud neexistuje žádná možnost uložení vysoce radioaktivního odpadu. Tuto situaci nemůže napravit ani požadavek v návrhu aktu v přenesené pravomoci, že do roku 2050 musí být vypracovány národní plány provozu takového úložiště. Kromě toho dosud neexistují žádné dlouhodobé empirické zkušenosti v oblasti konečného ukládání nízko a středně radioaktivních odpadů; existují také negativní provozní zkušenosti. Kromě toho chybí jakákoli operacionalizace konečného plánu úložiště: například neexistují žádné mezikroky, které by Komise přezkoumala. Požadavek, aby členský stát zřídil "fond pro nakládání s radioaktivním odpadem" a "fond pro vyřazování jaderných zařízení z provozu", aby byl schopen zajistit demontáž a likvidaci jaderné elektrárny po skončení jejího provozu, zůstává rovněž nekonkrétní. Zůstává také otevřené, jakým způsobem se bude plnění tohoto požadavku ověřovat, kromě obecného požadavku podávat o něm každých pět let zprávu.

Nové koncepty reaktorů

Návrh Komise zahrnout do taxonomie i předkomerční vývoj, tzv. "pokročilé technologie", nezohledňuje zbývající rizika těchto koncepcí reaktorů. Tyto typy reaktorů jsou většinou založeny na principech a koncepcích, které jsou známy již desítky let, ale které se dosud nepodařilo z různých technických, bezpečnostních a/nebo ekonomických důvodů prosadit. To platí například i pro reaktory s kapalnými solemi. Jiné jsou koncepční studie, které dosud nebyly testovány ve velkém měřítku, a proto je nelze jednoznačně posoudit z hlediska bezpečnosti. Nelze je klasifikovat jako udržitelné. Tento problém se týká i "malých modulárních reaktorů".

Německo důrazně odmítá zahrnutí jaderné energie do aktu v přenesené pravomoci. Požadavky

na zabezpečení

Bezpečnostní požadavky jsou zjevně příliš nízké, např. neexistují žádná ochranná opatření proti teroristickým útokům.

Celkově se nezdá být pochopitelné, že požadavky na jadernou energii odkazují pouze na stávající právní rámec a stav techniky, ačkoli se jedná o přechodnou technologii se značnými problémy, která má být podle návrhu KOM klasifikována jako zvláště udržitelná.